

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

учителів, насамперед, учителів гуманітарних дисциплін, здатних працювати у полікультурному середовищі та сприяти гармонізації відносин між молоддю і культурою спілкування у світовому просторі.

У цих умовах особливого значення набувають такі *професійні якості* вчителя гуманітарного профілю, як: висока професійна компетентність, ініціативність у вирішенні нестандартних завдань, мобільність, креативність, здатність до самоосвіти, до налагодження контактів із учасниками педагогічного процесу.

На нашу думку, загальними вимогами до *особистісних якостей* спеціаліста суспільно-гуманітарного напрямку є: здатність до ефективних комунікативних взаємодій; здатність проявляти делікатність та тактовність у спілкуванні, комунікабельність, креативність; уміння створювати довірливу атмосферу при консультуванні, сприяти душевному полегшенню; уміння користуватись інструментарієм індивідуальної і групової комунікації в різних соціально-педагогічних ситуаціях; уміння добирати організаційні засоби і форми навчально-виховного процесу; уміння враховувати гендерні особливості мовлення: мелодику, ритм, темп, тембр; уміння застосовувати комунікативні навички.

КРИТЕРІАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗАКЛАСНОЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Чайка О. В.

Університет Ушинського, Україна

Одним із головних завдань сучасної педагогічної освіти є формування компетентного і конкурентоспроможного вчителя, без якого неможливо здійснювати модернізацію середньої освіти в школі третього тисячоліття. Діяльність учителя спрямована на навчання й виховання підростаючого покоління, яке повинно бути не лише високоосвіченим і вихованим, але й вміти творчо мислити та самореалізовуватись. Значну роль у розвитку творчої особистості школярів відіграє позакласна діяльність учителів, зокрема вчителів-філологів. На жаль, підготовці майбутніх учителів-філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів не надається належної уваги під час навчання в педагогічному виші.

З метою діагностики стану підготовленості майбутніх учителів-філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів було використано критеріальний підхід.

Критерій (у перекладі з грецької – засіб судження, переконання) – це мірило для визначення оцінки предмета чи явища; ознака, взята за основу класифікацій [3, с. 196]; ознака, на підставі якої проводиться оцінка, визначення або класифікація явища чи процесу [2], засіб, інструмент оцінки, а не сама оцінка [5, с. 358], підстава для оцінки чогось [4, с. 231]. Отже, критерій є підставою для оцінки певних якостей, властивостей, ставлення особистості до педагогічних явищ. Кількісною характеристикою явищ та процесів, за І. Бізюковою, виступають показники, які дозволяють визначити їх стан у динаміці. Критерії і показники тісно взаємопов'язані: науково обґрунтований вибір критерію значною мірою зумовлює правильний вибір системи показників і, навпаки, якість показника залежить від того, наскільки він повно й об'єктивно характеризує певний критерій [1, с. 72].

У структурі підготовленості майбутніх учителів-філологів філологів до організації позакласної творчої діяльності учнів загальноосвітніх шкіл виокремлено когнітивний, мотиваційний, креативно-діяльнісний, рефлексивний компоненти, оцінка сформованості яких здійснювалася за відповідними критеріями і показниками.

Так, когнітивний компонент оцінювався за знаннєвим критерієм, показниками якого є: знання з фаху майбутнього вчителя української мови та літератури; знання вчителя-філолога щодо творчої діяльності; знання вчителя-філолога щодо форм позакласної діяльності. Зазначений критерій передбачає збагачення психолого-педагогічних, дидактико-технологічних і методичних знань студентів щодо організації творчої діяльності, видів такої діяльності, стимулювання їх до постійного саморозвитку та самоосвіти, усвідомлення необхідності розвитку власного творчого стилю діяльності.

Критерієм оцінки сформованості мотиваційного компонента було обрано настановний із такими показниками, як: мотивація на педагогічну діяльність; мотивація успіху; потреба в творчості. Вважаємо, що без позитивної мотивації творча діяльність як на уроках, так і в позакласний час не може здійснюватися, адже саме позитивна мотивація до творчості, потреба в ній сприятиме досягненню успіху майбутніх учителів-філологів у ході організації творчої діяльності учнів у позакласній роботі.

За творчо-технологічним критерієм визначався ступінь сформованості креативно-діяльнісного компонента. Вибір зазначеного критерію зумовлений необхідністю оволодіння студентами комунікативно-організаційними вміння, оскільки без їх сформованості неможливо організувати міжособистісну взаємодію учнів; створювати доброзичливу атмосферу в колективі, що сприяє розвитку творчих здібностей. Показниками цього критерію виступили такі: організаційно-комунікативні вміння, наявність творчого потенціалу, уміння організовувати колективну творчу діяльність.

Рефлексивний компонент оцінювався за допомогою проєктивно-аналітичного критерію, який містить такі показники, як: уміння проєктувати позакласну творчу діяльність учнів; уміння аналізувати діяльність учнів; рефлексивні вміння. За цим критерієм оцінювалася здатність майбутніх учителів-філологів аналізувати й оцінювати власну творчу діяльність; контролювати і вносити корективи в позакласну творчу діяльність, здійснювати самоаналіз, що надає їм можливість визначити свої сильні і слабкі боки в організації творчої діяльності учнів у позакласний час.

За визначеними критеріями та показниками на констатувальному етапі експерименту було здійснено діагностику первинного стану рівнів підготовленості студентів до організації позакласної творчої діяльності учнів, результати якої виявили, що на низькому рівні перебували 40,1 % студентів, на середньому – 34,1%, на достатньому рівні – 16,5% і на високому рівні було зафіксовано лише 9,3% респондентів, що свідчить про необхідність проведення цілеспрямованої роботи з підготовки майбутніх учителів-філологів до такого процесу, що є метою подальшого наукового дослідження.

Література

1. Бизюкова И. В. Теоретические основы оценки работников управления производством / И. В. Бизюкова // Материалы семинара «Оценка деятельности и материальное стимулирование труда ИТР и служащих». – М. : МДНТП имени Ф. Э. Дзержинского, 1978. – 121 с.
2. Новый словарь иностранных слов. – [Электронный текст]. – Режим доступа:<http://dic.academic.ru/dic.nsf/es/29820/критерий>
3. Український радянський енциклопедичний словник: У 3-х т. / Редкол.: А.В. Кудрицький (відп. ред.) та ін. – [2-ге вид.]. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1987. – Т. 2. – 736 с.
4. Управление организацией : [учебник] / Под ред. А. Поршнева, З. Румянцевой, Н. Соломатина – М. : ИНФРА, 1999. – 669 с.
5. Философский энциклопедический словарь / [Гл. редакция: Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. М. Королев, В. Г. Панов] – М. : Сов. энциклопедия, 1983. – 840 с.

СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИРОБНИЧИХ КЛАСТЕРІВ ЯК ФАКТОР УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Шапошнікова Н. П.

Одеський професійний ліцей технологій та дизайну, Україна

Задоволення потреб економіки країни у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці робітниках є одним із пріоритетних завдань професійно-технічної освіти. Професійне самовизначення та ефективна адаптація молоді в сучасних умовах ринкової економіки можлива тільки при наявності достатньої інформованості та використанні у навчально-виробничому процесі професійних навчальних закладів передових, інноваційних методів.

Для забезпечення вищезазначеного завдання в Одеському професійному ліцеї технологій та дизайну вже три роки здійснює свою діяльність Центр профорієнтації та працевлаштування. Метою діяльності Центру є вирішення питань проходження виробничої практики та подальшого працевлаштування учнівської молоді, випускників ліцею, інших осіб, які навчаються або мають відповідний кваліфікаційний рівень після закінчення навчання за набутими професіями, сприяння розвитку молодіжних ініціатив у трудовій сфері. За період роботи Центр профорієнтації та працевлаштування успішно виконує свою роботу, у навчального закладу збільшилась кількість соціальних партнерів, постійно здійснюється моніторинг ринку праці та навчальних досягнень учнів. Але, якісна підготовка кадрів для виробництва та сфери послуг можлива тільки при ефективній адаптації молоді на першому робочому місці за схемою «навчання-підприємство».

Аналіз наукової літератури дозволив констатувати, що означена проблема досліджувалися такими науковцями як А. В. Ламанов, Н. І. Бухтояров, Л. В. Іваненко, А. О. Скопін, В. С. Пономаренко, Ю. Б. Іванов та ін., праці яких мають теоретичну та практичну значущість. Однак попри свою соціально-педагогічну важливість ця проблема у вітчизняній педагогіці розроблена недостатньо повно.

Тому, наступним етапом роботи Центру профорієнтації та працевлаштування ліцею є створення освітньо-виробничих кластерів за професіями. Кластер (англ. cluster) – група однакових або подібних елементів, зібраних разом або близько один до одного. Освітній кластер – сукупність